

Tájékoztató

növényútlevél felhatalmazással kapcsolatban

A növényútlevél olyan hatósági címke, amely igazolja, hogy a vele ellátott növények az EU összes növényegészségügyi követelményének megfelelnek.

A növényútlevél tartalmi követelményeit a 2016/2031/EU rendelet írja le és VII. melléklete részletezi, formai követelményeit a 2019. december 13-án megjelent 2017/2313 számú EU végrehajtási rendelet rögzíti.

	Növényútlevél / Plant Passport
<p>A <i>botanikai név, taxon, fajta</i></p> <p>B HU – növényegészségügyi nyilvántartási szám</p> <p>C <i>Nyomonkövetési kód</i></p> <p>D <i>Származási ország kódja</i></p>	

A növényútlevél kiállítására felhatalmazható a termelő, illetve a forgalmazó. A felhatalmazáshoz széleskörű szakmai ismeretek szükségesek.

A 2016/2031 (EU) rendelet 80. cikk (1) bekezdése alapján „Az illetékes hatóság felhatalmazhatja a vállalkozókat arra, hogy meghatározott növénycsaládok, -nemzetségek vagy -fajok, valamint növények, növényi termékek és egyéb anyagok árutípusai esetében növényútleveleket állítsanak ki (a továbbiakban: növényútlevelek kiállítására vonatkozó felhatalmazás), amennyiben a vállalkozó megfelel a következő feltételnek:

- a.) rendelkezik az – adott növényeket, növényi termékeket és egyéb anyagokat esetleg érintő – uniós zárlati károsítókra, a 30. cikk (1) bekezdése alapján elfogadott intézkedések hatálya alá tartozó károsítókra, védett zónás zárlati károsítókra és uniós vizsgálatköteles nem zárlati károsítókra vonatkozó, valamint a szóban forgó károsítók jelenlétére utaló jelekre és az általuk okozott tünetekre vonatkozó, a 87. cikkben említett vizsgálatok elvégzéséhez szükséges ismeretekkel, továbbá a szóban forgó károsítók jelenlétének és elterjedésének megakadályozására szolgáló eszközökkel;
- b.) rendelkezik olyan rendszerekkel és eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik számára, hogy teljesítse a nyomonkövethetőségre vonatkozó, a 69. és 70. cikk szerinti kötelezettségeit.”

A 2016/2031 (EU) rendelet 1. cikke értelmében A növényútlevelek kiállítására felhatalmazó engedély megszerzése érdekében a vállalkozóknak az alábbi kritériumokat kell teljesíteniük:

- a) bizonyították az illetékes hatóság felé, hogy megfelelően ismerik az adott növényekre, növényi termékekre és egyéb anyagokra veszélyes uniós zárlati károsítókkal, az (EU) 2016/2031 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése alapján elfogadott intézkedések hatálya alá tartozó károsítókkal, a védett övezeti zárlati károsítókkal és az uniós vizsgálatköteles nem zárlati károsítókkal kapcsolatos, az (EU) 2016/2031 rendelet 87. cikkének alapján elvégzendő vizsgálatokra vonatkozó szabályokat;
- b) bizonyították az illetékes hatóság felé, hogy megfelelően ismerik az a) pontban említett károsítók megjelenésének és terjedésének megakadályozásához szükséges legjobb gyakorlatokat, intézkedéseket és egyéb tennivalókat;
- c) hatékony tervvel rendelkeznek az a) pontban említett, a növényeket, növényi termékeket vagy más anyagokat érintő vagy fenyegető károsítók feltételezett megjelenésének esetére;

d) bizonyították az illetékes hatóság felé, hogy rendelkeznek az adott növényeknek, növényi termékeknek vagy egyéb anyagoknak a megfelelő károsítók tekintetében történő vizsgálatához szükséges, valamint a b) pontban említett intézkedések meghozatalához szükséges tudással és szakértelemmel;

e) bizonyították az illetékes hatóság felé, hogy rendelkeznek az adott növények, növényi termékek vagy egyéb anyagok megfelelő vizsgálatához szükséges, valamint a b) pontban említett intézkedések meghozatalához szükséges eszközökkel és létesítményekkel;

f) az e rendelet előírásai alapján az illetékes hatósággal folytatandó kommunikáció céljára kineveztek egy kapcsolattartó személyt, és e személy elérhetőségi adatait közölték az illetékes hatósággal.”

A 2019/827/EU alapján a felhatalmazást továbbra is csak olyan természetes személy vagy gazdálkodó szervezet kaphatja meg, aki vagy amelynek képviselője tagja a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamarának, vagy ilyen tagsággal rendelkező személy szakmai felügyeletét írásbeli szerződésbe foglalja. A növényútlel cseréjét a jövőben az erre felhatalmazott forgalmazó is megteheti.

A vállalkozók felhatalmazásának formái:

1. **teljes körű felhatalmazás** a növényútlel kiadásához szükséges vizsgálatok elvégzésére és a követelményeket teljesítő árukhoz növényútlel kiállítására – növényorvossal kötött szerződés szükséges.

2. **eseti felhatalmazás:** az illetékes hatóság által ellenőrzött meghatározott áruk értékesítéséhez szükséges növényútlel kiállítására – nem szükséges növényorvos közreműködése (pl. paprika vetőmag előállítók, C.A.C. faiskolák).

3. **csak növényútlel cseréjére szóló felhatalmazás** vállalkozó által forgalmazott, meghatározott árukhoz kapcsolódó, növényútlellel rendelkező útlelek cseréjére (csak forgalmazással foglalkozók részére adható, termelőknek nem) – nem szükséges növényorvos közreműködése (pl. vetőburgonya kiszerezők).

A 2016/2031 EU rendelet 84. cikk szerinti (korábban 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet 36/C. § (1) bekezdés c) pont) **növényútlelek kiállítására teljes körű felhatalmazás iránti kérelem beadásához az ezt igénylő vállalkozásnak az alábbiakat kell benyújtania hatóság felé:**

1. **Növényorvossal kötött szerződés,**

2. **A növényorvos érvényes kamarai tagságát igazoló dokumentum,**

3. **2016/2031/EU rendelet 90. cikk (1)-(2) bekezdése alapján megírt monitoring terv,**

4. **2016/2031/EU rendelet 91. cikk (1) bekezdésében előírt kockázati terv.**

5. **A 2017/2313 (EU) végrehajtási rendelet szerinti növényútlel mintát (lehet a monitoring terv része)**

A 2016/2031 EU rendelet 69. cikk (1) bekezdése szerint „Az olyan vállalkozó, akinek növényeket, növényi termékeket vagy egyéb anyagokat szállítanak, köteles a szállított növényekből, növényi termékekből vagy egyéb anyagokból álló minden értékesítési egységről nyilvántartást vezetni, ami az említett vállalkozó számára lehetővé teszi a szállító vállalkozók azonosítását.” A rendelet 69. cikk (3) bekezdése szerint: „Abban az esetben, ha a felhatalmazott vállalkozó a 84. cikk (1) bekezdése szerinti hatósági felhatalmazás alapján növényútlelet állít ki a nyilvántartásba vett vállalkozó számára, a nyomomonkövethetőség érdekében az említett vállalkozónak gondoskodnia kell arról, hogy a szóban forgó növényútlellel kapcsolatban rögzítsék a következő információkat:

a. *adott esetben az a vállalkozó, aki az adott értékesítési egységet szállította;*

b. *az a vállalkozó, akinek az adott értékesítési egységet szállították; és. a növényútlelre vonatkozó releváns információk.”*

A rendelet 69. cikk (4) bekezdése szerint „A vállalkozóknak az (1), (2) és (3) bekezdésben említett nyilvántartásokat legalább három évig meg kell őrizniük attól a naptól számítva, amikor az adott növényt, növényi terméket vagy egyéb anyagot ők vagy nekik szállították.”

A rendelet 84. cikk (1)-(3) bekezdései értelmében „A növényútleveleket az illetékes hatóságok felügyelete mellett a felhatalmazott vállalkozók állítják ki. A felhatalmazott vállalkozók csak azokhoz a növényekhez, növényi termékekhez vagy egyéb anyagokhoz állíthatnak ki növényútlevelet, amelyekért felelősek. Az (1) bekezdéstől eltérve az illetékes hatóságok is kiállíthatják a növényútleveleket. A felhatalmazott vállalkozók kizárólag a 66. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerint a felelősségi körükbe tartozó és általuk bejelentett telephelyeken, gyűjtőraktárakban és elosztóközpontokban állíthatnak ki növényútlevelet, vagy a 94. cikk (1) bekezdésének alkalmazása esetén ettől eltérő helyen, ha azt az illetékes hatóság engedélyezte.”

A rendelet 87. cikk (1)-(2) bekezdése szerint „Növényútlevél kizárólag olyan növények, növényi termékek és egyéb anyagok esetében állítható ki, amelyeknek a (2), (3) és (4) bekezdés szerint elvégzett alapos vizsgálata kimutatta, hogy megfelelnek a 85. cikk és adott esetben a 86. cikk követelményeinek. A növények, növényi termékek és egyéb anyagok vizsgálata történhet egyedileg vagy reprezentatív mintavétellel. A vizsgálat az érintett növények, növényi termékek és egyéb anyagok csomagolóanyagára is kiterjed. A vizsgálatot a felhatalmazott vállalkozóknak kell elvégezniük”

A rendelet 90. cikk (1)-(2) bekezdése alapján „Amennyiben a felhatalmazott vállalkozó növényútlevelet szándékozik kiállítani, meg kell határoznia és monitoringoznia kell előállítási folyamatának azon pontjait és a növények, növényi termékek és egyéb anyagok szállításának azon pontjait, amelyek kritikus jelentőségűek a 37. cikk (1) bekezdésének, a 41. cikk (1) bekezdésének, a 85. cikknek, a 87. cikknek és – adott esetben – a 33. cikk (2) bekezdésének, az 54. cikk (1) bekezdésének és a 86. cikknek, valamint a 28. cikk (1), (2) és (3) bekezdése, a 30. cikk (1), (3) és (4) bekezdése és – adott esetben – a 37. cikk (4) bekezdése értelmében elfogadott szabályoknak való megfelelés szempontjából.”

Mik a károsítók jelentette kockázatok kezelésére szolgáló tervek (**monitoring és kockázati terv**)?

1. **monitoring terv** - 2016/2031/EU rendelet 90. cikk (1)-(2) bekezdés

A monitoring terv a növények előállításának, szállításának értékesítési folyamatának leírása, annak kiemelésével, hogy a folyamat során, mikor és hogyan teljesülnek a rendeletben leírt szabályok.

2. **kockázati terv** - 2016/2031/EU rendelet 91. cikk

A kockázati terv a folyamat során fellépő kritikus jelentőségű, fertőződési pontok azonosítása, a lehetséges *zárlati* (2019/2072 EU r. II. mell), *kiemelt* (2019/1702 EU r.), illetve vizsgálatköteles *nemzárlati* (2019/2072 EU r. IV. mell), károsítók, eltávolítására, megsemmisítésére szolgáló konkrét cselekvési terv (pl. A gyanús növények elkülönítése, vagy a megsemmisítés hogyan történik?)

A károsítók jelentette kockázatok kezelésére szolgáló tervek (monitoring és kockázati terv) legalább a következőket kell, hogy magukba foglalja:

A.) A felhatalmazott vállalkozó nyilvántartásba vételére vonatkozó információk: vállalkozó neve, címe és elérhetőségei; növényegészségügyi nyilvántartási szám; FELIR azonosító, tevékenység megnevezése, telephelyek és adott esetben földparcellák helye, növények, növényi termékek, egyéb anyagok felsorolása.

B.) A növények, növényi termékek és egyéb anyagok nyomomonkövethetőségére vonatkozó információk.

C.) A felhatalmazott vállalkozó előállítási folyamatainak, valamint a növények, növényi termékek és egyéb anyagok szállításával és értékesítésével összefüggő tevékenységeinek a leírása.

D.) A folyamat során fellépő kritikus fertőződési pontok és az ehhez kapcsolódó, a károsítók jelentette kockázatok enyhítésére meghozott intézkedések felsorolása a lehetséges zárlati károsítók felsorolásával.

E.) A védekezési eljárások és tervezett intézkedések, amennyiben a zárlati károsítók feltételezetten vagy megállapítottan jelen vannak, a feltételezett vagy megállapított jelenlét rögzítése, valamint a meghozott intézkedések rögzítése;

F.) A személyzet (dolgozók) szerepe és felelőssége és a vállalkozó által biztosított károsítók azonosítására, a növényútlevél helyes kiállítására szolgáló képzés részletezése.

A vállalkozónak legalább három évig meg kell őriznie a fenti pontok meghatározásával és monitoringjával kapcsolatos adatokat. Az (1) bekezdésben említett felhatalmazott vállalkozónak gondoskodnia kell arról, hogy a 87. cikkben említett vizsgálatokban részt vevő személyzete szükség szerint megfelelő képzésben részesüljön annak érdekében, hogy a személyzet az említett vizsgálatok elvégzéséhez szükséges ismeretek birtokában legyen.

A növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekkel kapcsolatos, és az adott termékekre alkalmazandó uniós szabályoknak való megfelelés vizsgálatát célzó, a növényeken, növényi termékeken és egyéb anyagokon végzett hatósági ellenőrzések lefolytatására vonatkozó egységes gyakorlati rendelkezésekre irányadó szabályokról szóló 2019/66 EU végrehajtási rendelet (a továbbiakban: Végrehajtási rendelet) 1. cikke alapján **„Az illetékes hatóságok legalább évente egyszer hatósági ellenőrzéseket végeznek a növényútlevelek kiállítására az (EU) 2016/2031 rendelet 84. cikkének (1) bekezdése szerint felhatalmazott vállalkozók által használt telephelyeken és adott esetben más helyszíneken. Ezen ellenőrzéseknek magukban kell foglalniuk az ellenőrzéseket, valamint – növényegészségügyi kockázatok gyanúja esetén – az (EU) 2016/2031 rendelet 92. cikkének (1) bekezdése szerinti mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot. Ezeket az ellenőrzéseket a legmegfelelőbb időpontban kell elvégezni ahhoz, hogy lehetővé váljon a releváns károsítók jelenlétének, illetve az erre utaló jeleknek vagy tüneteknek az észlelése.”**

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. Törvény 9. § (1) alapján a gazdasági társaságok (ide értendők a magánvállalkozók is) elektronikus kapcsolattartásra kötelezett ügyelek. Ennek értelmében az Ügyfeleknek a hatóságok felé irányuló kérelmét az <https://epapir.gov.hu/> oldalon keresztül kell benyújtaniuk. Az illetékes vármegyei kormányhivatal, növény- és talajvédelmi osztályát is ezen a felületen találja meg, cégkapus bejelentkezés után.

Kérem, a megjelenő lehetőségek közül válassza a következőket:

Ügytípus: Növény és talajvédelmi feladatok

Témacsoport: Kormányhivatali ügyek

Címzett: Vármegyei Kormányhivatal

További információért forduljanak az illetékes vármegyei kormányhivatal, növény- és talajvédelmi osztályához.